

גמור לחזור לפחות על ההלכות הקלות עליו מכל רחבי הגמרא, ולא יזוז מלחזור אחת לשלושים יום.

והנה בספרנו מובאים 2273 סוגיות קצרות עם פסק ההלכה המובאות מכל דפי הגמרא, וכשידע אותם היטב, די לו בחזרה על כל הסוגיות בפחות משלושים שעות בחודש והיינו שעה ביום. ומי שיעשה זאת, תהיה לו שליטה נאה בתלמוד, ולא יהיה נושא שלא ידע מקורו בגמרא מיד ובלא גמגום.

כלל ג | דרך קצרה

בפסחים (ג:) איתא: "לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קצרה", ולא אמרו: ילמד את תלמידו, אלא "ישנה", דיש לימוד עיון ויש לימוד בקיאות, והשינון הוא לימוד הבקיאות, שם צריך לשנות בדרך קצרה, כדי שיוכל לשנן בעל-פה את כל מה שלמד.

ובספרנו קיצרנו את הסוגיות עד כדי "הלכה בטעמה" דהיינו סוגיא מקוצרת עם פסק ההלכה בשו"ע או ברמב"ם למען ירוץ המשנן בו, שידע סוגיא אחת בכל דף ודף בכל מסכתות הגמרא, דהיינו: סדרי מועד, נשים ונזיקין, ומסכתות ברכות, חולין ונידה. שבזה עסקו הגאונים וכמעט כל גדולי ישראל, וכן עסקו בזה בכל הישיבות, כמובא בהקדמת המאירי לספריו. וכן כתב בים של שלמה, המהרש"ל, בהקדמה למסכת שחיטת חולין, וז"ל: רבינא ורב אשי כתבו את התלמוד, כי ראו שאינו מתקיים על-פה, כאשר נהגו דורות ראשונים, ועשו כדי לקיים הגירסא, ותהא נוחה הגמרא בפייהם ובלבם... ואעפ"כ לא כתבו הגמרא רק על ד' סדרים, והניחו ב' סדרים שאינם נוהגים, כדי שיהיו יכולים להספיק ללמוד ד' סדרים". עכ"ל. ובכן, כוונתם היתה לקצר כדי לשנן בעל-פה ולחזור הרבה פעמים, ועל פי הכלל: "תפסת מרובה לא תפסת, תפסת מועט תפסת".

כלל ד | הקלות ולא החמורות

כמובא בכלל ב', בשם שו"ע הרב עיין שם ובקיצור ז"ל: "ולא הצריכתו התורה לעסוק תמיד בהלכות החמורות עליו (המסובכות וקשות להבנה ולשינון בעל-פה), אלא אדרבה צריך הוא ללמוד ולידע כל התורה שבעל-פה כולה ולחזור עליה - שהן הלכות קלות עליו, ולא יחוש לשכחת החמורות". וזוהי גם כוונת השו"ע בהקדמתו וז"ל: (כתבתי השו"ע) בדרך קצרה בלשון צח וכולל יפה ונעים למען תהיה תורת ה' תמימה, שגורה בפי כל איש ישראל... והמשכילים (הלמדנים) יזהירו כזוהר הרקיע, בהניח להם מעוצבם ויגיע כפם (מההלכות החמורות) וישעשעו נפשם בהגותם בספר זה, אשר כולו מחמדים, הלכה פסוקה באין אומר ואין דברים" עכ"ל. אתה הוראת לדעת, שהלימוד שיש לחזור עליו צריך להיות קצר, מדויק, כולל כל התורה, בהלכה פסוקה, ודווקא הדברים הקלים ולא המורכבים והמסובכים.